

Fra: Kragerøvassdragets Grunneierlag
v. Leder Leif Grønstad, Gjerdeveien 8, 3766 Sannidal
Mail: lgron@kebas.no Mob: 908 40 558

Sannidal 20. Juni 2014

Til: NVE Konesjonsavdelingen
Postboks 5091 Majorstua, 0301 Oslo
Mail: nve@nve.no

Deres ref.:201307574-5 Arkiv 312/017:B5 Dokument datert: 06.05.2014

Uttalelse til Skagerak Kraft AS – Søknad om bygging av Dalsfoss Kraftverk Øst

Kragerøvassdragets Grunneierlag legger vekt på at dagens minstevannføring søkes videreført med 4m³/s målt v. Dalsfoss. Dette antas å være tilstrekkelig vannføring for både laks, sjøaure, ål og stasjonær fisk.

I Høringsunderlaget er det nevnt flere steder at Kragerøvassdragets Grunneierlag utreder mulighetene for å føre reproduserende laks tilbake i vassdraget. Utredningsarbeidet var ferdig for et år tilbake og ble da presentert for Skagerak Kraft AS, Fylkesmannen i Telemark, Telemark Fylkeskommune, Drangedal kommune og Kragerø Kommune.

Miljørapporten Sweco har utarbeidet for Skagerak Kraft, og som er en del av Skagerak Krafts søknad, reflekterer ikke annet enn NINA's forstudie som fastslår Kragerøvassdragets betydelige produksjonspotensiale for laks og at det er forholdsvis enkle og kjente løsninger som gjør dette mulig. Vi synes ikke at framstillingen på side 21 i miljørapport fra Sweco informerer korrekt, slik at det dannes et riktig bilde av mulighetene for anadrome fiskearter i Kragerøvassdraget. De to siste NINA rapportene er ikke nevnt eller reflektert. Bortsett fra i litteraturlista. NINA rapport 983, Skisse for reetableringsstrategi for laks i Kragerøvassdraget, er ikke med i det hele tatt. Det er gjort et betydelig arbeid av landets fremste forskningsmiljøer og deres meget positive inntrykk av vassdragets muligheter kommer ikke fram i miljørapporten fra Sweco. Konklusjoner fra dette arbeidet, om laksevandring, virker ikke reflektert i miljørapporten, men synes satt til side for egne oppfatninger som for oss virker som syensing i retning av regulantens interesser.

Vi forstår ikke den tilsynelatende motstanden mot reinføring av reproduserende laks hos Skagerak Kraft AS. Det kan bli et flott miljøtiltak som kan gi Skagerak AS en positiv miljøprofil uten sidestykke på beste måte, med fungerende oppgangs- og utgangsinnetninger. Kostnaden er ikke stor for et selskap som Skagerak, som har brukt store beløp på tiltak som ikke har noe med de belastninger som selskapet tross alt påfører miljøet. Vannbruk for å få laks tilbake er forsøkt gjort så lite som mulig og vil være om sommeren med lav produsentpris på strøm. Verdien av produksjonstapet antas å være minimal. Norskogs samlerapport viser at nytteverdien er stor i forhold til utgiften.

Alle rapportene er oversendt Skagerak Kraft AS. NINA rapport 145 viser at vassdraget har et potensiale til å bli blant landets 30 beste laksevassdrag selv med konservativ beregning. Vassdraget har 70km elvestrekning tilgjengelige for laks. NINA har vurdert opp og utgangsinnetninger i rapport

943. Det samme miljøet har foreslått å hente egnet laksestamme i Skiensvassdraget, Nina rapport 983. Arbeidet er utført av Norges fremste fagmiljø på fiskevandring og de konkluderer at dette er mulig og bør realiseres. Det bør gjøres mens kompetansen er tilgjengelig slik at det gjøres riktig med en gang. Dette er ikke en oppgave for konsulenter utenom det beste fagmiljøet og uten godt kjennskap til vassdraget.

NORDSKOG har i tilknytning til NINA rapporten, utarbeidet en næringsrapport som viser den betydelige økonomiske verdiskapning laks i vassdraget kan gi. Den samfunnsøkonomiske beregning finnes i Norskogs samlerapport som gir et helhetlig bilde av Kragerøvassdragets naturbaserte muligheter. På grunnlag av disse rapportene har grunneierlaget nå bedt Miljødirektoratet utløse de konsesjonsbetingelsene Skagerak har i vassdraget. Brevet til Miljødirektoratet med vedlegg følger vedlagt.

Prosjektet Reproduserende Laks i Kragerøvassdraget er ønsket og støttet av både Drangedal og Kragerø kommuner.

Blant annet på side 53 i Swecos miljørapport i søknaden til Skagerak er det påstått at det finnes ørekyt i Toke. Vi mener at dette er galt. Vi er helt ukjent med noen slik forekomst til i dag. Stian Dukefos som driver næringsfiske med storruser i Toke har ikke konstatert ørekyt. Derimot er det slik fisk i nærliggende vassdrag. Grunneierlaget har derfor en målsetting om å holde denne ufisken borte fra vassdraget.

På side 21 i Sweco rapporten stiller konsulentfirmaet seg tvilen til at det finnes storørret i Toke. Grunneierlaget har ved rapporten fra Øverbyskog som følger vedlagt og Stian Dukefos, konstatert at ressursen storørret finnes i Toke og at den har et betydelig videre utviklingspotensial. Vi undrer oss over at Skagerak Kraft AS ser seg tjent med å bruke et konsultentselskap til å snakke ned verdien av vassdragets miljøherligheter og betydningen av grunneieres naturbaserte muligheter.

Det er betydelige erosjonsproblemer i Toke på grunn av reguleringen. Kragerøvassdragets Grunneierlag har ikke grunnlag for å tro at moderniseringen av kraftproduksjonsutstyret ved Dalsfoss kraftverk gjør dette verre.

Kragerøvassdragets Grunneierlag setter pris på at Skagerak Kraft AS nå gir inntrykk av å ville gjøre litt for ålen i vassdraget. Vi håper at dette arbeidet fortsetter, og at regulanten også bruker de erfaringer med åleinretninger som er i NIVA miljøet i Grimstad. I forbindelse med utbygging av Dalsfoss er det viktig å benytte disse erfaringene for å sikre at ting blir gjort riktig og får den beste funksjon.

Kunnskapen fra NIVA synes å være rett på problemstillingen her.

Skagerak Kraft AS har ikke søkt samarbeid med Kragerøvassdragets Grunneierlag om åletiltak. Den informasjon vi får kommer via myndigheter, intervju i lokalavisa eller etter pålegg om varsling fra myndigheter.

Sweco har nå, etter oppdrag fra Skagerak Kraft AS, satt opp en rekke ålerusere i vassdraget nedenfor Kammerfossen. Opplegget for dette har ikke vært drøftet med rettighetshaverne (grunneierne). Grunneierlaget ble kun muntlig orientert få dager før rusene ble satt etter at Fylkesmannen i Telemark hadde gitt pålegg om dette i sin tillatelse til å fange ål. Vi har imidlertid fått søknaden fra Sweco av Fylkesmannen i Telemark. Slik søknaden foreligger, virker opplegget noe mangelfullt sett i forhold til undersøkelser gjort i Storelva i Lillesand (rapport om denne undersøkelsen følger vedlagt).

Søknaden fra Sweco mangler beskrivelse av metode og opplegg for både registrering og merking av fanget fisk.

Det er nevnt at reguleringsmagasin for nye Dalsfoss kraftverk er Nedre Toke. Vi antar at det ikke bygges dam i Straumestrømmen, da det ikke er beskrevet, og at reguleringsmagasinet blir fra Dalsfoss, hele Toke og Hoseidvannet slik det er i dag.

I forbindelse med arbeidene som nå skal gjøres på Dalsfoss Kraftverk Øst, ber Kragerøvassdragets Grunneierlag om at oppgangsinretninger for laks og utgangsinretninger for smolt blir innarbeidet og realisert på beste måte og ønsker Skagerak Kraft AS lykke til med fornyelsen av produksjonsutstyret.

Vennlig hilsen

Kragerøvassdragets Grunneierlag

Leif Grønstad

Leder

Arne Larsen

Kasserer

Vedlegg:

1. Søknad til Miljødirektoratet
2. NINA Rapport 145, Reetablering av laks i Kragerøvassdraget *Forprosjekt*. Forseth, Lund og Ugedal
3. NINA Rapport 943, Reetablering av laks i Kragerøvassdraget. *Anbefalte tiltak for å sikre toveis vandringsmuligheter*. Kvingedal, Forseth, Kroglund og Fjeldstad.
4. NINA Rapport 983, *Skisse for reetableringsstrategi for laks i Kragerøvassdraget*. Forseth, Kvingedal og Gabrielsen.
5. Øverby Skog Rapport ØS4-2011. *Fiskebiologiske undersøkelser i Toke i Drangedal*.
6. NIVA Rapport 6491, *Overvåkning av ål i Storelva og evaluering av tiltak for nedvandring forbi Fosstveit kraftverk. Resultater fra undersøkelser i 2012*, Kroglund, Gjelland, Güttrup, Haraldstad, Hegeland og Thorstad.
7. Norskog: *Næringsutvikling i Kragerøvassdraget. En Mulighetsstudie*. Elsrud, Nøkleholm, Dale og Berntsen
8. Norskog: *Laks i Kragerøvassdraget. Samlerapport*. Elsrud.
9. Konesjonsbetingelser og manøvreringsreglement for Kragerøvassdraget [NVE]
10. Støtte fra ordførerne i Drangedal og Kragerø